

Buddhist Communication Methods in Political Communication of Local Politicians in Rungrawi Subdistrict Administrative Organization, Namklieng District, Sisaket Province

Phramaha Kaweepong Dhāmmapālo (Wisetsang)^{1*} Suraphon Promgun² and Sutipong Sawatta²

¹ Master of Political Science students, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

² Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

* Corresponding author. E-mail: Kthe7305i@gmail.com

ABSTRACT

This research article aims to study (1) the conditions and problems of political communication among local politicians in the Subdistrict Administrative Organization of Rungrawi, and (2) the Buddhist methods of political communication used by local politicians in the same area. This study employs a qualitative research approach, collecting data from 18 key informants divided into four groups: 3 scholars or practitioners in Buddhism, 6 local politicians, 3 scholars or practitioners in political science, and 6 community leaders, using in-depth interviews and descriptive content analysis. The findings reveal that 1) the conditions and problems of political communication include: (1) in terms of the sender, local politicians lack sincerity and honesty in their words; (2) regarding the message or information, there is a lack of comprehensive and timely dissemination of information, as well as a lack of information filtering; (3) in terms of channels for delivering messages or information, some citizens are unprepared to receive information in various aspects; and (4) concerning the receiver, some citizens lack reflection on the facts. 2) The Buddhist methods of political communication, according to the four principles of right speech, indicate that local politicians should practice Saccavāca (speaking the truth), Apisunnavāca (speaking without malice), Sannavāca (speaking kindly), and Samappalāpa (refraining from frivolous talk) when communicating with the public to maximize benefits for both the sender and the receiver.

Keywords: Buddhist Method, Communication, Local Politics

พุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ

พระมหากวีพงษ์ ธมปาโล (วิเศษสังข์)^{1*} สุรพล พรหมกุล² และ สุธิพงษ์ สวัสดิ์ทา²

¹ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประเทศไทย

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: Kthe7305@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพและปัญหาการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี (2) พุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูป/คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพุทธศาสนา จำนวน 3 รูป/คน นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 6 คน นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 รูป/คน ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพและปัญหาการสื่อสารทางการเมือง พบว่า (1) ด้านผู้ส่งสาร นักการเมืองท้องถิ่นที่ขาดความตั้งใจและซื่อสัตย์ในคำพูด (2) ด้านสารหรือข้อมูล การกระจายข้อมูลข่าวสารที่ไม่ทั่วถึงและไม่รวดเร็ว ขาดการกลั่นกรองข้อมูล (3) ด้านช่องทางนำสารหรือข้อมูล ประชาชนบางส่วนขาดความพร้อมในการรับข้อมูลข่าวสารในหลายๆ ด้าน และ (4) ด้านผู้รับสาร ประชาชนบางส่วนขาดการไตร่ตรองข้อเท็จจริง 2) พุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง ตามหลักวจีสุจรีต 4 พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นควรพูด สัจจวาจา (พูดจริง) อปิสฺสนวาจา (พูดไม่ส่อเสียด) สันหฺวาจา (พูดอ่อนหวาน) สัมผัปปลาปะ (เว้นการพูดเพื่อแฉ) ในการสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร

คำสำคัญ: พุทธวิธี, การสื่อสาร, การเมืองท้องถิ่น

© 2025 JSDP: Journal of Spatial Development and Policy

บทนำ

การสื่อสารทางการเมืองมีบทบาทเป็นตัวกลางระหว่างประชาชนและรัฐบาล โดยเป็นช่องทางในการเสนอข้อ มูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและนโยบายของรัฐบาล ให้ประชาชนได้รับรู้และในขณะเดียวกัน ก็เป็นกระบวนการในการนำเอาข้อเรียกร้องและความต้องการของประชาชนไปสู่รัฐบาล ที่จะทำให้การกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐบาลสอดคล้องและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้ดี (วัฒนา นนทชิต, 2558) การสื่อสารทางการเมืองยังคงถูกใช้เป็นเครื่องมือเชื่อมโยงและเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับสมาชิกของสังคม การเมืองและนำไปสู่เป้าหมายทางการเมือง โดยอาศัยการสื่อสารสร้างและแนวทางการยอมรับในกลุ่มผู้รับสาร ทั้งนี้ หลักคำสอนของพระพุทธองค์ที่ว่าด้วยการสื่อสารในด้านกระบวนการสื่อสารหลักการพูด การฟัง จะเป็นหลักการที่ช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ การสื่อสารของพระพุทธองค์ยังครอบคลุมถึงหลักจรรยาบรรณและจริยธรรมของการสื่อสารอีกด้วย (พระนุชิต นาคเสโน (โพธิชัย), 2565) หลักวจีสุจรีต 4 เป็นหลักคำสอนของพระพุทธองค์ที่ว่าด้วยกระบวนการสื่อสารหลักการพูด การฟัง เป็นหลักการที่ช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมถึงหลักจรรยาบรรณและจริยธรรมของการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความตรง ความเป็นจริง และความมีเหตุมีผล ซึ่งถือว่ามีค่าสำคัญในการสื่อสารทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ตามแนวพุทธเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ปัญหาการสื่อสารทางการเมืองไทยมีหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการครอบงำสื่อ ปัญหาการสื่อสารทางการเมืองในแง่ของจริยธรรมของผู้ใช้สื่อ และปัญหาด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่สื่อมวลชน เนื่องจากปัจจุบันประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ โดยที่การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เปิดโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาเป็นนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ (พระนุชิต นาคเสโน (โพธิชัย), 2565)

องค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่บริหารงานให้เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวีได้มีนโยบายที่จะสร้างศรัทธาให้กับประชาชน องค์การภาครัฐและเอกชนที่ดีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยการแก้ปัญหาต่างๆในตำบลด้วยความจริงใจ จริงจัง และโปร่งใส สร้างความมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการดำเนินการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยยึดแนวทางในระบบประชาธิปไตย (องค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี, 2567) ที่ผ่านมามีปัญหาในการสื่อสารของนักการเมืององค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ คือ ตัวนักการเมืองท้องถิ่นเองที่สื่อสารให้ประชาชนในพื้นที่ได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร สื่อสารไม่ตรงประเด็น ไม่น่าสนใจ ไม่สามารถชักจูงให้ประชาชนในพื้นที่คล้อยตามเจตนารมณ์ได้เต็มที่ และการใช้พุทธวิธีในทางพระพุทธศาสนาในการสื่อสาร กับประชาชนในพื้นที่มีน้อยมาก

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ โดยการใช้หลักวจีสุจริต 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อันเป็นคำสอนที่ว่าด้วยกระบวนการสื่อสาร หลักการพูด การฟัง เป็นหลักการที่ช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาพุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 18 รูป/คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพุทธศาสนา จำนวน 3 รูป 2) นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 6 คน 3) นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน และ 4) ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีที่ปรึกษาในการตั้งคำถามในแบบสัมภาษณ์ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย แล้วอนุญาตให้นำไปใช้ในการสัมภาษณ์ได้ ผู้วิจัยใช้แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก ในการเก็บข้อมูล โดยมีประเด็นคำถามการวิจัย เกี่ยวกับพุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเริ่มต้นด้วยการติดต่อขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 18 รูป/คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพุทธศาสนา จำนวน 3 รูป 2) นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 6 คน 3) นักวิชาการหรือ

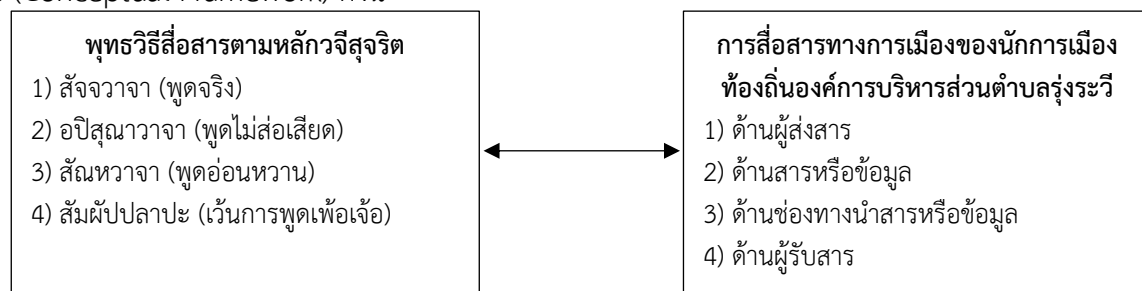
ผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน และ 4) ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน แล้วนัดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์วันละ 3 รูป/คน ซึ่งเริ่มต้นการสัมภาษณ์ด้วยการแนะนำตนเอง บอกวัตถุประสงค์จุดมุ่งหมายของการมาสัมภาษณ์ในครั้งนี้ โดยจะถามความคิดเห็นและข้อมูลต่าง ๆ ตามประเด็นที่ผู้วิจัยวางโครงร่างไว้ แล้วจดบันทึกตามที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามชนิดเทคนิคการวิจัย การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) พร้อมการจำแนกสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคในพุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น องค์ประกอบของพุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาพุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ พุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองในการศึกษานี้ใช้หลักทฤษฎี 4 ได้แก่ สัจจวาจา (พูดจริง) อปิสุมวาจา (พูดไม่ส่อเสียด) สันทวาจา (พูดอ่อนหวาน) สัมผัสปลाप (เว้นการพูดเพื่อเจ้อ) ในการสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีของ (Berlo, David K., 1960) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ จากการสัมภาษณ์ พบว่า

ด้านผู้ส่งสาร นักการเมืองท้องถิ่นต้องมีความรอบรู้ในเรื่องการสื่อสารทางการเมือง สื่อสารเข้าใจง่ายใช้ภาษาเรียบง่ายเหมาะสมแก่ผู้รับสาร ด้วยการสร้างความเข้าใจในเรื่องการเมือง มีข้อมูลที่ถูกต้องทำให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่น สมควรสมานไม่สร้างความขัดแย้งและส่งเสริมให้ประชาชนมีความปรองดองสามัคคีกัน

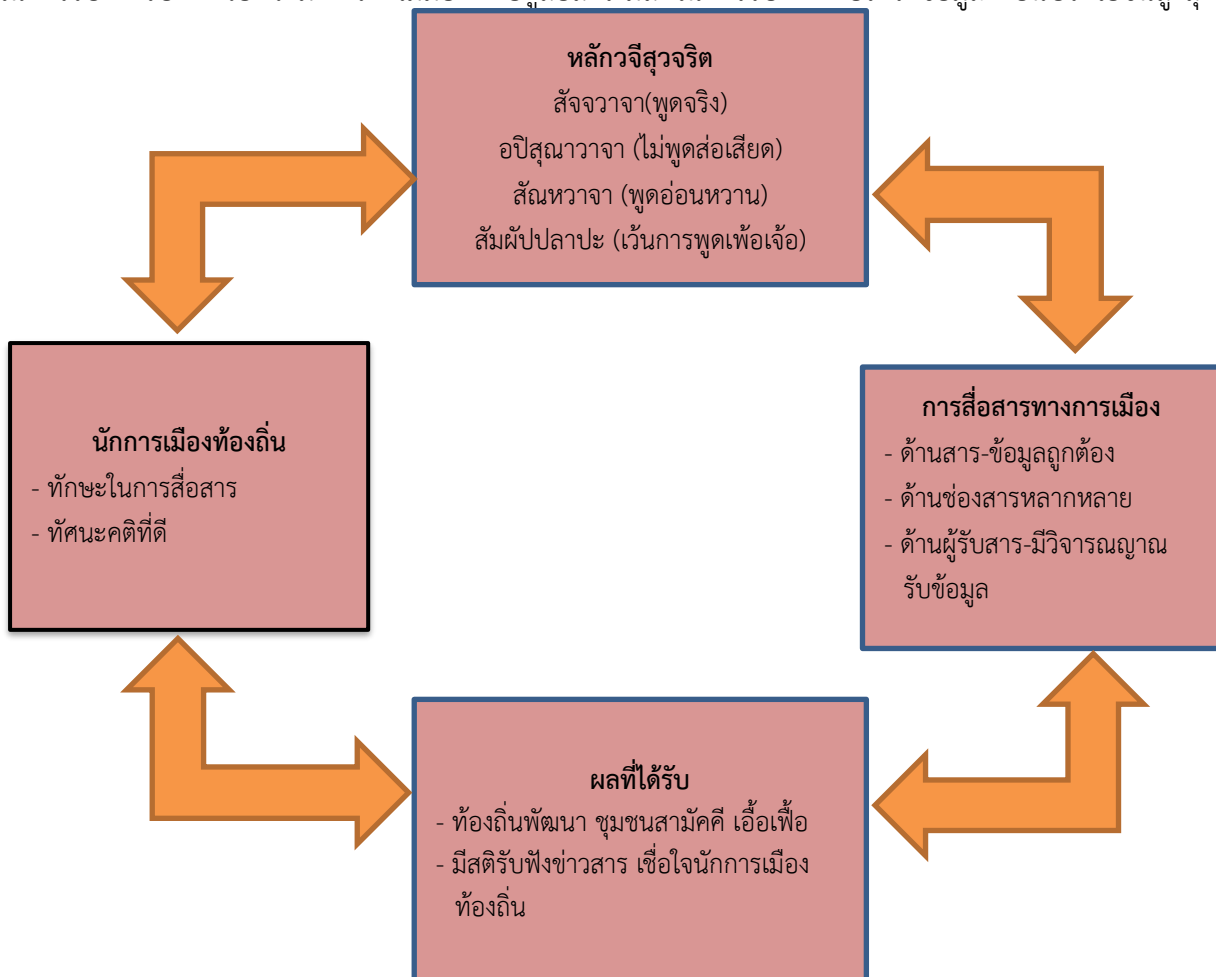
ด้านสารหรือข้อมูล เนื้อความของสารหรือข้อมูลต้องเป็นจริง ผ่านการกลั่นกรองก่อนส่งออกไป คัดเลือกเนื้อหาที่มีสาระเป็นประโยชน์ มีความชัดเจนถูกต้อง ให้ความสำคัญกับสารหรือข้อมูลที่จะส่งด้วยการกลั่นกรองในประเด็นต่างๆ

ด้านช่องทางนำสารหรือข้อมูล การใช้สื่อในการสื่อสารการเมืองประกอบด้วยหลายช่องทาง คือ เฟซบุ๊ก ติ๊กต็อก ยูทูบ เว็บไซต์ ป้ายประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย ควรคัดเลือกช่องทางนำสารหรือข้อมูลที่มีความรวดเร็วในการติดต่อข้อมูลข่าวสาร จึงควรมีการเลือกให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมต่อผู้รับสารในแต่ละกลุ่ม

ด้านผู้รับสาร ผู้รับสารนั้นจะต้องมีทักษะในการสื่อสาร มีทัศนคติที่ดีและมีความรู้ใช้วิจารณ์ญาณจากรับข้อมูลข่าวสาร พิจารณาได้ว่าสารหรือข้อมูลนั้นจริงหรือเท็จ

2. พุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิเคราะห์พุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ ตามหลักวิถีสุจริต 4 จากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านนักการเมืองท้องถิ่นใช้หลักวิถีสุจริต 4 คือ สัจจวาจา คือ การไม่พูดปด อปสุณาวาจา คือ การไม่พูดคำหยาบ สันหาวาจา คือ การไม่พูดส่อเสียด สัมผัสปลาคะ คือ การไม่พูดเพื่อเจ้อ ในการพูดสื่อสารกับประชาชนในท้องถิ่น เพราะเป็นหลักธรรมที่ทำให้ประชาชนเกิดความสนใจในการสื่อสาร ทำให้เกิดความน่าเคารพในตัวนักการเมือง มีเสน่ห์ในการเจรจา ทำให้บุคลิกภาพของนักการเมืองท้องถิ่นมีความน่าสนใจ พูดจาปราศรัยไพเราะเสนานะหุ ไม่สร้างความแตกแยกให้เกิดในชุมชนเพราะการพูดที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย พูดสิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ประชาชน นักการเมืองท้องถิ่นสามารถใช้หลักธรรมเข้ามาสื่อสาร เพื่อส่งสารไปยังประชาชนในท้องถิ่นให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถตอบข้อสงสัยได้ ด้านสารหรือข้อมูลข่าวสารที่สื่อออกไปควรตั้งอยู่ในหลักของความจริง คือสัจจะ ผ่านการกลั่นกรอง เหมาะสม ตรวจสอบได้ และสุจริต คือ มีความถูกต้อง ด้านช่องทางนำสารหรือข้อมูล มีการคัดกรองข้อมูลก่อนสื่อสาร ไม่นำเสนอข้อมูลเท็จ ไม่นำเสนอข้อมูลทำร้ายผู้อื่นและนำเสนอข้อมูลถูกกาลเวลา ด้านผู้รับสาร ใช้วิจารณ์ญาณในการรับฟัง รับฟังด้วยความเคารพ ไม่มีอคติต่อผู้สื่อสาร มีสติในการรับฟัง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ตนเอง

ภาพที่ 2 พุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ ตามหลักวิถีสุจริต 4

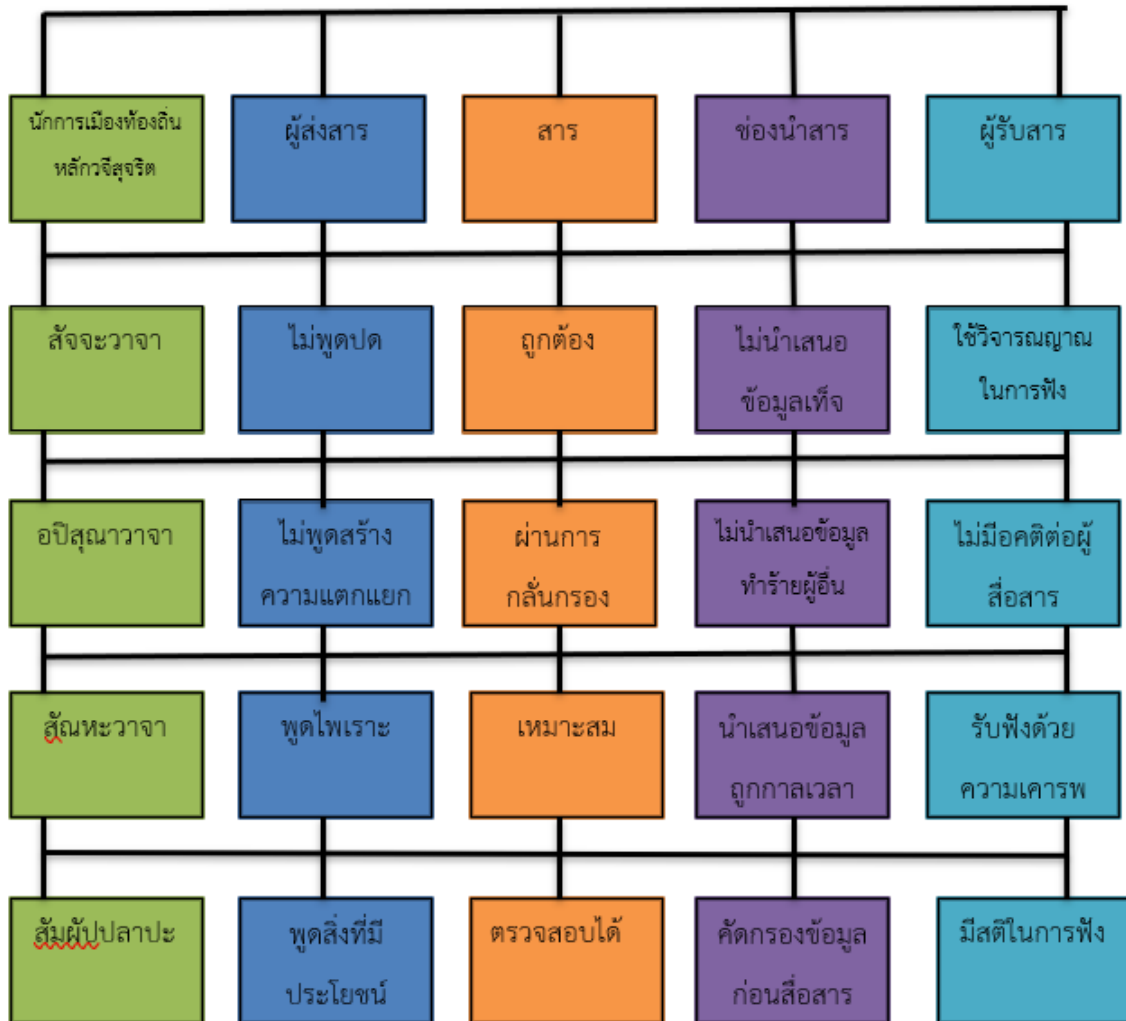
อภิปรายผล

สภาพและปัญหาการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ด้านผู้ส่งสาร นักการเมืองท้องถิ่นบางคนขาดความจริงใจ ความซื่อสัตย์ และขาดทักษะในการสื่อสาร ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ ด้านสารหรือข้อมูล เนื้อหาสารหรือข้อมูลต้องเป็นจริง ชัดเจน และผ่านการกลั่นกรอง เน้นข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาประชาชน สารต้องมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เช่น นโยบายจากรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชน การใช้ภาษาท้องถิ่นช่วยเพิ่มความน่าสนใจและสร้างความใกล้ชิด ทำให้ประชาชนกระตือรือร้นในการรับฟังและเชื่อมั่นในข้อมูลที่สื่อออกไป นักการเมืองท้องถิ่นขาดความเข้าใจในข้อมูลข่าวสาร ทำให้การสื่อสารไม่ชัดเจนและไม่สามารถสร้างความรู้ให้ผู้รับสารได้ เนื้อหาควรกะทัดรัดและเข้าใจง่าย ด้านช่องทางนำสารหรือข้อมูล การใช้สื่อเพื่อสื่อสารการเมืองผ่านทางไลน์ เฟซบุ๊ก ติ๊กต็อก ยูทูบ เว็บไซต์ หรือป้ายประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ เสียงตามสาย เป็นสื่อที่มีความรวดเร็วในการติดต่อข้อมูลข่าวสาร จึงควรมีการเลือกให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมต่อผู้รับสารในแต่ละกลุ่ม ช่องทางในการสื่อสารทางการเมือง มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่นมี 4 ทาง คือ (1) เอกสาร (2) ป้ายประชาสัมพันธ์ (3) เสียงตามสาย (4) สื่อออนไลน์ ด้านผู้รับสาร ประชาชนมักเชื่อข้อมูลจากนักการเมืองท้องถิ่นโดยไม่ไตร่ตรอง เนื่องจากนิยมในตัวบุคคลมากกว่าความถูกต้อง ควรฝึกทักษะคิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ ปราศจากอคติ และเพิ่มความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของนักการเมือง รวมถึงตรวจสอบข้อมูลข่าวสารอย่างรอบคอบเพื่อพิจารณาความน่าเชื่อถือ ผู้รับสารต้องมีความพร้อมด้านอุปกรณ์สื่อสาร ทักษะในการรับข้อมูล และวิจารณญาณในการพิจารณาความจริงของสารหรือข้อมูล การมีทัศนคติเชิงบวกและความรู้จะช่วยให้ประชาชนประเมินประโยชน์ที่ได้รับจากการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม หากประชาชนมีส่วนร่วมและกล้าแสดงความคิดเห็น จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมการพัฒนาชุมชนอย่างโปร่งใส จากผลการวิจัยข้างต้นนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักการเมืองท้องถิ่นต้องการเป็นผู้ชนะคู่แข่งในการเลือกตั้ง จึงมีการพูดให้ความหวังในการพัฒนาชีวิตและท้องถิ่นแก่ประชาชน นักการเมืองท้องถิ่นควรปรับปรุงการพูดในที่สาธารณะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารและสร้างความเชื่อมั่นในการสื่อสารทางการเมือง ควรสื่อสารให้ชัดเจน เข้าใจง่าย และตรงประเด็น โดยใช้ภาษาที่เหมาะสม ด้านสารหรือข้อมูลถูกต้องและเป็นจริง ควรเลือกใช้ช่องทางนำสารหรือข้อมูลให้รวดเร็วและเหมาะสมแก่ประชาชนในการปราศรัยนโยบายและไม่ใช่เพื่อโจมตีคู่แข่งทางการเมือง ด้านประชาชนผู้รับข้อมูลหรือข่าวสารขาดการใช้ความรู้และวิจารณญาณในการพิจารณาสารหรือข้อมูล เพราะความศรัทธาและนิยมชมชอบในตัวนักการเมืองมากกว่าความจริงและถูกต้อง ดังนั้นนักการเมืองท้องถิ่นควรนำหลักวิถีสุจริต 4 มาใช้ในการสื่อสาร คือ สัจจวาจา (พูดจริง) อปสุณาวาจา (พูดไม่ส่อเสียด) สันถวาจา (พูดอ่อนหวาน) สัมผัสปลाप (เว้นการพูดเพื่อเจ้อ) จะทำให้นักบุคลิกภาพของนักการเมืองท้องถิ่นมีเสน่ห์มากขึ้นและมีความชัดเจนในการสื่อสารซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสนันท์ ศิวะพรพัฒนา (2564) พบว่า แนวทางการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ตามหลักทฤษฎี โดยองค์การทางการเมืองต้องให้ความรู้แก่ประชาชนถึงความสำคัญของการไปออกเสียงเลือกตั้ง ตามหลักปิยวาจา ด้านสาร ซึ่งผู้วิจัยพบว่า เนื้อหาของสารต้องเป็นจริง ด้วยผ่านการกลั่นกรอง มีสาระ เป็นประโยชน์ มีความชัดเจนถูกต้อง ที่สำคัญเนื้อหาของสารนั้น ๆ จะต้องตรงใจผู้รับสาร ก่อให้เกิดความรู้สึกและทัศนคติเชิงบวก ด้านช่องทางนำสารหรือข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยพบว่า องค์ประกอบของการสื่อสารทางการเมือง ด้านช่องทางสารหรือข้อมูล (Channel) ประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ คือ การใช้สื่อเพื่อการสื่อสารทางการเมืองผ่านทางไลน์ เฟซบุ๊ก ติ๊กต็อก ยูทูบ เว็บไซต์ หรือป้ายประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ เสียงตามสาย เป็นสื่อที่มีความรวดเร็วในการติดต่อข้อมูลข่าวสาร จึงควรมีการเลือกให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมต่อผู้รับสารในแต่ละกลุ่ม เหมาะสมสอดคล้องแล้วแต่ชนิดของการสื่อสารนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล พรหมกุล (2566) พบว่า คณะผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสื่อสาร สื่อที่ใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน สื่อดิจิทัล ปัญหาอุปสรรค พบว่า การสื่อสารในบางเรื่องมีวิธีการถ่ายทอดและการนำเสนอที่ไม่เหมาะสม เนื้อหาสารขาดการจัดลำดับที่ดี ยากต่อความเข้าใจ ด้านผู้รับสาร ซึ่งผู้วิจัยพบว่า องค์ประกอบของการสื่อสารทางการเมือง ด้านผู้รับสาร ประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ คือ ต้องมีความพร้อมทั้งด้านอุปกรณ์สื่อสาร มีทักษะในการสื่อสาร มีทัศนคติที่ดี และมีความรู้ ผู้รับสารทางการเมืองควรถือหลักอคติ 4 ประการ คือ ไม่ลำเอียงเพราะรัก ไม่ลำเอียงเพราะชัง ไม่ลำเอียง

เพราะหลงและไม่ลำเอียงเพราะกลัว ใช้หลักโยนิโสมนสิการ คือพิจารณาให้แบบคายเสียก่อน โดยใช้วิธีในการฝึกความคิดพิจารณา สังเคราะห์ในข้อมูลที่แท้จริงและถูกต้องชัดเจนก่อน เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ สิ่งสำคัญของผู้รับสารนั้นจะต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง

พุทธวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอน้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า 1) สัจจวาจา (พูดจริง) นักการเมืองท้องถิ่นเมื่อจะสื่อสารกับประชาชนในท้องถิ่นควรกล่าวแต่คำพูดที่เป็นจริง ถ้อยคำถูกต้องมั่นคง ไม่พูดโกหก เพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง 2) อปิสฺมวาทา (พูดไม่ส่อเสียด) นักการเมืองท้องถิ่นเมื่อจะสื่อสารกับประชาชนควรเว้นจากการพูดส่อเสียดผู้อื่น พูดให้ผู้อื่นระแคะระคายกัน กินแหนงแคลงใจกัน ควรพูดให้เกิดไมตรีที่ดีต่อกัน 3) สันหะวาทา (พูดอ่อนหวาน) นักการเมืองท้องถิ่นควรพูดคำไพเราะ คือ คำพูดที่ดูดีและคำพูดอ่อนหวาน ถ้อยคำนั้นออกมาจากน้ำใจใสสะอาดของผู้พูด 4) สัมผัสฺปาลาปะ (เว้นการพูดเพื่อเจ้อ) นักการเมืองท้องถิ่นควรเว้นจากการพูดเพื่อเจ้อ ให้พูดคำมีประโยชน์ พูดคำพูดที่มีประโยชน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักการเมืองท้องถิ่นต้องการความนิยมความศรัทธาจากประชาชน เพื่อให้ตนได้รับคะแนนนิยมขณะการเลือกตั้ง ประชาชนมีความเชื่อถือ มีความเข้าใจและสามารถมีความหวังในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้ ย่อมทำให้สังคมเปลี่ยนแปลง มีความรักสามัคคีและเคารพซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังเป็นการพัฒนานักการเมืองท้องถิ่นในเรื่องการสื่อสารที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระชินกร สุจิตโต (ทองดี) (2564) พบว่า สภาพทั่วไปของการสื่อสารทางการเมืองสำหรับประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านรู้เข้าใจหลักการส่งสารจะต้องอาศัยความจริง ตัวสารเป็นความจริง มีทักษะในการสื่อสาร มีทัศนคติที่ดีถูกต้อง ต้องไม่มัวคืดและมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างจริง ๆ อปิสฺมวาทา (พูดไม่ส่อเสียด) ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักการเมืองท้องถิ่นเมื่อจะสื่อสารกับประชาชนควรเว้นจากการพูดส่อเสียดผู้อื่น พูดให้ผู้อื่นระแคะระคายกัน กินแหนงแคลงใจกัน ควรพูดให้เกิดไมตรีที่ดีต่อกัน พูดคำที่ประสานสามัคคี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิบูลย์ เพียรพานิชกุล (2565) พบว่า กระบวนการสื่อสารทางการเมืองเพื่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยการเน้นกระบวนการสื่อสารทั้ง 4 ด้าน ด้านผู้ส่งสารควรยึดหลักของคุณธรรมจริยธรรม มีวาจาที่สุภาพ ไม่พูดเบียดเบียนผู้อื่น ด้านเนื้อหาสาร ควรมีข้อมูลที่เป็นความจริง มีแหล่งที่น่าเชื่อถือได้ ถูกต้อง ตามหลักกฎหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านช่องทางการสื่อสารควรมีการพบปะพูดคุยลงพื้นที่ การใช้สื่อสังคม (Social Media) เพื่อการหาเสียง ด้านผู้รับสารควรมีสติสัมปชัญญะ มีองค์ความรู้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารได้ดี สันหะวาทา (พูดอ่อนหวาน) นักการเมืองท้องถิ่นควรพูดคำไพเราะ คือ คำพูดที่ดูดีและคำพูดอ่อนหวาน พูดเร้าใจผู้ฟังให้เห็นควรถือเอาเป็นเยี่ยงอย่าง ไม่พูดคำหยาบให้ผู้อื่นเสียหายหรืออับอาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูธรรมธรรมบุญเที่ยง พุทธสาวิโก (ลักษณะพลวงค์) (2564) พบว่า สภาพทั่วไปของการสื่อสารทางการเมือง พบว่า นักการเมืองมีจิตเมตตาปรารถนาดีต่อประชาชนทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชน มีความประพฤติทางกาย ทางวาจา ทางใจ อย่างสุจริต รู้จักเคารพและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน สัมผัสฺปาลาปะ (เว้นการพูดเพื่อเจ้อ) นักการเมืองท้องถิ่นควรเว้นจากการพูดเพื่อเจ้อ ให้พูดคำมีประโยชน์ มีเหตุผล มีหลักฐานยืนยัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล สุยะพรหม (2562) พบว่า เจ้าคุณพิพิธในฐานะผู้ส่งสารที่เป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาได้นำเทคนิคและวิธีการสื่อสารของพระพุทธเจ้ามาใช้ คือสื่อสารได้อย่างแจ่มแจ้ง จูงใจ แก่ล้าและ ร่าเริง เป็นผู้ส่งสารทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างตรงไปตรงมา ส่วนสารนั้นเจ้าคุณพิพิธได้ใช้เนื้อหา ของหลักพระพุทธศาสนาประยุกต์ใช้เพื่อเสนอเป็นแนวทางแก้ปัญหาสังคมและปัญหาทางการเมือง

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 3 องค์ความรู้ใหม่ พหุวิธีสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอ น้ำเกลี้ยง จังหวัดศรีสะเกษ ตามหลักจริยธรรม 4

จากภาพที่ 3 ด้านนักการเมืองท้องถิ่นใช้หลักจริยธรรม 4 คือ สัจจะวาจา คือ การไม่พูดปิด อุปสรรควาจา คือ การไม่พูดคำหยาบ สัณหะวาจา คือ การไม่พูดส่อเสียด สัมผัสปลาดิบ คือ การไม่พูดเพ้อเจ้อ ในการพูดสื่อสารกับประชาชนในท้องถิ่น เพราะเป็นหลักการที่ทำให้ประชาชนเกิดความสนใจในการสื่อสาร ทำให้เกิดความน่าเคารพในตัวนักการเมือง มีเสน่ห์ในการเจรจา ทำให้บุคลิกภาพของนักการเมืองท้องถิ่นมีความน่าสนใจ พูดจาปราศรัยไพเราะเสนานะทุ ไม่สร้างความแตกแยกให้เกิดในชุมชนเพราะการพูดที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย พูดสิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ประชาชน นักการเมืองท้องถิ่นสามารถใช้หลักการเข้ามาสื่อสาร เพื่อส่งสารไปยังประชาชนในท้องถิ่นให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถตอบข้อสงสัยได้ ด้านข้อมูลข่าวสารที่สื่อออกไปควรตั้งอยู่ในหลักของความจริง ผ่านการกลั่นกรอง เหมาะสม ตรวจสอบได้ และสุจริต คือ มีความถูกต้อง ด้านสื่อหรือช่องทาง มีการคัดกรองข้อมูลก่อนการสื่อสาร ไม่นำเสนอข้อมูลเท็จ ไม่นำเสนอข้อมูลทำร้ายผู้อื่นและนำเสนอเสนอข้อมูลให้ถูกกาลเวลา ด้านประชาชนผู้รับสาร ใช้วิจารณ์ญาณในการรับฟัง รับฟังด้วยความเคารพ ไม่มีอคติต่อผู้สื่อสาร มีสติในการรับฟัง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ตนเอง

สรุปผลการวิจัย

นักการเมืองท้องถิ่นใช้การสื่อสารกับประชาชนเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองและการแก้ปัญหาของท้องถิ่น โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับผู้ฟัง การสื่อสารต้องชัดเจนและตอบสนองคำถามของประชาชน พร้อมทั้งอธิบายข้อจำกัด

ในการทำงาน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจ และมั่นใจในข้อมูลที่ได้รับ ควรลงพื้นที่พบปะประชาชนเพื่อรับฟังปัญหาและชี้แจงอย่างตรงไปตรงมา ทำให้ประชาชนเข้าใจและสามารถตอบสนองได้ดีขึ้น นอกจากนี้ การมีบุคลิกภาพที่ดีและการแต่งกายที่เหมาะสมยังช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและสร้างความนิยม เมื่อสื่อสารควรคำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม หรือผลประโยชน์ของประชาชนจริง ๆ นอกจากนี้ยังมีการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีออนไลน์และการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่ทั่วถึงของประชาชน ซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นต่ำลงควรมีการปรับปรุง ควรใช้คำพูดที่สุภาพ และการสื่อสารที่ชัดเจน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

การสื่อสารทางการเมืองตามหลักสัจจะวาจา โดยการใช้ถ้อยคำที่เป็นจริง รักษาคำพูด สุภาพและน้ำเสียงที่ไพเราะ และนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง ไม่นำเสนอข้อมูลเท็จทุก ๆ ช่องทางสื่อสาร และประชาชนใช้วิจารณญาณในการฟัง การสื่อสารทางการเมืองตามหลักปสุณวาจา ไม่พูดเพื่อสร้างความแตกแยก สื่อสารข้อมูลที่ผ่านการกลั่นกรอง ไม่นำเสนอข้อมูลเพื่อทำร้ายผู้อื่น และประชาชนไม่มีอคติต่อผู้สื่อสาร สันติวาจา (พูดอ่อนหวาน) ใช้คำพูดที่ไพเราะ อ่อนหวาน และเหมาะสมกับผู้ฟัง และสถานที่ นำเสนอข้อมูลต้องมีความเหมาะสมตามเวลาและสถานการณ์ และประชาชนก็รับฟังด้วยความเคารพ สัมผัสปลอบประโลม (เว้นการพูดเพื่อจ้อ) ให้พูดคำที่มีประโยชน์ คือ คำพูดที่มีเหตุมีผล มีหลักฐานยืนยันถูกต้องชัดเจน สามารถตรวจสอบได้และผ่านการคัดกรองก่อนสื่อสาร ประชาชนมีสติในการฟัง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอป่าเลี้ยว จังหวัดศรีสะเกษ ควรมีนโยบายจัดหลักสูตรอบรมเทคนิคการสื่อสารทางการเมืองแก่นักการเมืองท้องถิ่นด้านการสื่อสารทางการเมืองให้ถูกต้องและชัดเจน

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอป่าเลี้ยว จังหวัดศรีสะเกษ ควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมให้ความรู้ทางการเมืองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อสานสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับประชาชนและพูดคุยสอบถามปัญหาในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี อำเภอป่าเลี้ยว จังหวัดศรีสะเกษ ควรมีนโยบายส่งเสริมในการจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสร้างจิตสำนึกในการเป็นนักการเมืองที่ดีแก่นักการเมืองท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น

2.3 ควรศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในหลักธรรมหมวดอื่น ๆ นอกจากหลักวจีสุจริต 4 เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมการสื่อสารทางการเมืองท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

พระครูธรรมธรบุญเที่ยง พุทธสวโก (ลักษณะพลวงศ์). (2564). การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

พระชินกร สุจิตโต (ทองดี). (2564). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองสำหรับประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

พระนุชิต นาคเสน (โพธิชัย). (2565). การพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

พิบูลย์ เพียรพานิชกุล. (2565). การพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองเชิงพุทธเพื่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

มนัสนันท์ ศิวะพรพัฒนา. (2564). การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไป ของประชาชนในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

- วัฒนา นนทชิต. (2558). การสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารนวัตกรรมการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน*, 3(1), 37-45.
- สุรพล พรหมกุล. (2566). การสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์*, 6(3), 1-18.
- _____. (2562). การสื่อสารทางการเมืองของพระเทพปฏิภาณวาที (เจ้าคุณพิพิธ) ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2540-2560. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก).
- องค์การบริหารส่วนตำบลรุ่งระวี. (2567). นโยบายผู้บริหาร. สืบค้นจาก <https://rungravee.go.th/14-uncategorised/structure/45-personnel-2.html>.
- Berlo, D.K. (1960). *The Process of Communication: Introduction to Theory and Practice*. San Francisco: Rinehart Press.